

економіка. 2022. № 1. С. 163–168. URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/905>

8. Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами від 20 травня 1987 року. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/987_012#n639

9. Про приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами: Закон України від 30 серпня 2022 року № 2554-IX. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2554-20#Text

10. Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 2022 року № 174. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/174-2022-%D0%BF#Text>

11. Про Митний тариф України: Закон України від 19 жовтня 2022 року № 2697-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-20#Text>

12. Деякі питання пропуску та обліку гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану. Постанова Кабінету Міністрів № 953 від 5 вересня 2023 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/953-2023-%D0%BF#Text>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-395-1-17>

ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АЛГОРИТМІЧНОГО МЕДІАКОНТЕНТУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Калитенко Радислав Олександрович

аспірант кафедри інтелектуальної власності

та інформаційного права,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

Алгоритмічний контент або алгоритмічно змодерований контент – це контент, що генерується, модерується, поширюється за допомогою алгоритмів та/або систем штучного інтелекту. Такі системи використовуються задля збору даних, насамперед користувачів, визначення пріоритетності контенту у стрічці користувача, автоматизації процесів – генерації, редагування, поширення вмісту [1, с. 3]. Проблемою алгоритмічного контенту є те, що він може піддаватися маніпуляціям, наслідком чого є і маніпуляція самим користувачем, суспільством, громадською думкою. У воєнний час такий контент може бути

використаний для інформаційно-психологічних операцій, для поширення дезінформації, пропаганди, іншого шкідливого вмісту, що впливає на психологічний стан та моральний дух цивільних і військових [2, с. 29].

Під час воєнного стану медіа є не лише джерелом інформації для громадськості, але й слугують як інструмент ведення інформаційної війни, що не тільки покладає морально-етичну відповідальність на самі медіа, соціальні мережі тощо, але й підіймає питання щодо правового регулювання алгоритмічного медіаконтенту. Використання такого контенту є особливо проблематичним з кількох причин: по-перше, алгоритми, що визначають, який вміст показувати користувачеві, можуть бути налаштовані так, щоб просувати певні ідеологічні наративи. Це призводить до того, що дезінформація або пропаганда поширюється значно швидше і ефективніше, ніж правдива інформація; по-друге, алгоритмічний медіаконтент може використовуватися для створення ехокамер, де користувач взаємодіє лише з контентом, який підтверджує його попередні переконання [3, с. 69], що може сприяти поляризації суспільства і ускладнювати процес донесення правдивої інформації до громадян.

Саме тому використання алгоритмічного контенту у воєнних час вимагає аналізу і регулювання задля забезпечення балансу між зручністю медіа, лояльністю до користувача і збереженням етичних стандартів щодо інформаційної доброчесності, нерозповсюдження ворожої пропаганди. Громадськість повинна бути обізнана щодо поняття алгоритмічності, мати доступ до інформації щодо принципів роботи таких алгоритмів. Держава повинна підтримувати освітні програми та медіакампанії, які б інформували громадян про ризики, пов'язані з використанням медіа, які формують свою стрічку за допомогою алгоритмів.

У свою чергу, спеціальне законодавство має закріпити обов'язок класичних медіа, соціальних медіа тощо, які працюють на території України, розкривати інформацію про алгоритми та їх вплив на медіаконтент. Державі необхідно розробити законодавство, яке б регулювало питання алгоритмічного контенту в медіа. Воно повинно включати норми щодо прозорості використання алгоритмів, їх механізму роботи, питання відповідальності за розповсюдження дезінформації за допомогою алгоритмів, питання захисту прав користувача медіа. Наприклад, захист персональних даних [4], адже такі системи збирають та зберігають дані про користувачів, що може стати об'єктом хакерських атак, об'єктом незаконної торгівлі персональними даними тощо.

У питанні регулювання алгоритмічного контенту важливим є співпраця з міжнародними організаціями та західними партнерами, як ООН, ОБСЄ, Європейський Союз, Сполучені Штати, задля обміну досвідом та вивчення наявних практик регулювання штучного інтелекту та контенту, змодерованого штучним інтелектом.

Отже, питання правового регулювання штучного інтелекту в медіа, а саме алгоритмічного медіаконтенту є вкрай складним, проте важливим і актуальним питанням під час воєнного стану. Такий тип контенту вже використовується з метою дезінформації і ворожої пропаганди, саме тому ця сфера потребує детального розгляду і врегулювання. Наприклад, внесення змін до Закону України "Про захист персональних даних", Закону України "Про медіа", "Про інформацію". Джерелом для досвіду і напрацювань можуть виступити такі акти, як Директива ЄС "Про цифрові послуги" (Digital Services Act), Регламент ЄС "Про штучний інтелект" (AI Act), GDPR (General Data Protection Regulation) – Регламент захисту персональних даних.

Література:

1. Gorwa R., Binns R., Katzenbach C. Algorithmic content moderation: Technical and political challenges in the automation of platform governance. *Big Data & Society*. 2020. Vol. 7, no. 1. P. 205395171989794. URL: <https://doi.org/10.1177/2053951719897945> (date of access: 15.05.2024).
2. Ухаль П. О. Інформаційні війни: Причини та технології ведення : Магістерська робота. Ужгород, 2023. 75 с.
3. Shcherbyna O., Krikun V., Baulina T. Echo chamber as a technology of communication influence. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Philosophy*. 2023. No. 9. P. 68–72. URL: <https://doi.org/10.17721/2523-4064.2023/9-13/15> (date of access: 15.05.2024).
4. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>